

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Antropologia ludów pozaeuropejskich (Wykład), PG_00176677						
Kierunek studiów	Socjologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2028/2029		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	3		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	5		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Socjologii -> Zakład Antropologii Społecznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Krzysztof Ulanowski				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Stworzyć warunki do wzbudzenia zainteresowania i chęci poznania antropologicznych problemów krajów pozaeuropejskich zarówno w przeszłości jak i w teraźniejszości oraz refleksji nad ich wartościami godnymi poznania, uznania i zrozumienia przez kulturę europejską.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SOCL3_U12] Jest gotów do uczenia się przez całe życie.	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie w celu doskonalenia siebie i społeczności.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[SOCL3_U08] Potrafi analizować aktualne zjawiska społeczne w kontekście wiedzy o mechanizmach działania człowieka, oddziaływania grupy na jednostkę, oraz procesów zmian, jakim podlega społeczeństwo polskie, społeczeństwa Europy i świata.	Ma podstawową wiedzę o człowieku jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach oraz uczestniczącym w praktykach kulturalnych w środowisku lokalnym, regionalnym, obszarze kultury narodowej i wymiany globalnej.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[SOCL3_U03] Potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych.	Potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[SOCL3_W04] Zna i rozumie w zaawansowany sposób rodzaje więzi społecznych o charakterze nieformalnym i sformalizowanym powstające w różnych typach grup, sieci społecznych i społeczeństw oraz prawidłowości rządzące ich zmianą.	Zna rodzaje więzi społecznych o charakterze nieformalnym i sformalizowanym powstające w różnych typach grup, sieci społecznych i społeczeństw oraz prawidłowości rządzące ich zmianą.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[SOCL3_W02] Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucji takich jak państwo, naród, klasy i warstwy społeczne, grupa etniczna, społeczność lokalna, grupa społeczna, rodzina, partia polityczna, przedsiębiorstwo, zna różnice w zasadach funkcjonowania organizacji społecznych, publicznych i komercyjnych.	Analizuje i rozumie wiele aktualnych zjawisk społecznych w kontekście wiedzy o mechanizmach działania człowieka, oddziaływania grupy na jednostkę, oraz procesów zmian, jakim podlega społeczeństwo polskie, społeczeństwa Europy i świata.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[SOCL3_W05] Ma zaawansowaną wiedzę o człowieku jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne, zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach oraz uczestniczącym w praktykach kulturalnych w środowisku lokalnym, regionalnym, obszarze kultury narodowej i wymiany globalnej.	Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucji takich jak państwo, naród, klasy i warstwy społeczne, grupa etniczna, społeczność lokalna, grupa społeczna, rodzina, partia polityczna, przedsiębiorstwo, zna różnice w zasadach funkcjonowania organizacji społecznych, publicznych i komercyjnych.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/raport
Treści przedmiotu	Określenie co właściwie historycznie i geograficznie rozumiemy przez termin poza-europejski. Rozważania historyczno-antropologiczne; plemiona, miasta i państwa Mezopotamii (Sumerowie, Akadyjczycy, Amoryci, Babilończycy, Kasyci, Elamici, Gutejowie, Asyryjczycy oraz Babilon, Ur, Uruk, Eridu, Nippur, Sippar, Larsa, Isin i Kisz). Co rozumiemy pod pojęciem cywilizacji Starożytnego Bliskiego Wschodu (ANE) i skąd czerpiemy tę wiedzę (źródła)? Specyfika regionu w zakresie piśmiennictwa: pismo klinowe, szkoły skrybów, biblioteki literatura hymny (eršemma), lamenty (balag), modlitwy (šulla i eršahunga). Rozumienie czasu i przestrzeni. Ugruntowana rola dywinacji (ornitomancja, hepatoskopia), magii oraz egzorcyzmów. Modlitwy i rytuały - święte wesele, funkcja królewska (celebracja Nowego Roku). Dobro i zło, sprawiedliwość i grzech a egzystencja ludzka. Co wiemy o religii starożytnych mieszkańców Międzyrzecza? Panteon (boskie zgomadzenie), wyobrażenia bogów. Bogowie oficjalni, prywatni i demony. Jak rozumiano i tłumaczono śmierć; zmarły i życie po śmierci. Czogo możemy dowiedzieć się o Mezopotamii z mitologii. Najważniejsze mity (Powstanie świata - Enûma eliš, Zejście Innany/Ištar do podziemi, Mit o Anzû, Gilgameš, Atrahasis, Legenda o Adapie, Etana). Relacja bóg człowiek, stworzenie człowieka, symbole i znaki (Tablice przeznaczenia, m e mit Inanna i Enki). Życie codzienne ludzi epoki; miasta, kalendarz i cykl życia, porządek społeczny, życie i śmierć (antropologia), miłość i rola kobiety. Rola i znaczenie dziedzictwa pozostawionego przez cywilizację ANE. Ślady w Biblii, świecie greckim i perskim, oddziaływanie na sąsiadów (Elam, Mari, Urartu, Hetyci, Huryci). Pierwsze dyskusje dotyczące podziału racjonalizm religijność. Pierwsze traktaty medyczne, matematyczne, prawnicze, naukowe, filozoficzne (kosmogonia, kosmologia), literatura mądrościowa. Skrócona analiza cywilizacji starożytnego Egiptu, Hetytów oraz Izraelitów. Współczesne cywilizacje Islamu i Izraela, podstawowe wątki kształtowania się odmienności kulturowej oparte o definicję religijnej i społecznej odmienności. Judaizm i Islam jako nurty religijne i społeczne, moc trwania i cena tej odmienności. Perspektywy rozwoju i oddziaływania na świat europejski. Hinduizm i buddyzm - historyczne dziedzictwo i współczesna siła oddziaływania na cywilizację zachodnią.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	podstawowa wiedza z zakresu antropologii i świata pozaeuropejskiego		

Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	projekt	60.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Kamocki J., Etnologia ludów pozaeuropejskich, Universitas, Kraków 2003. R. Robbins R.. Globalne problemy a kultura kapitalizmu. Pro Publico, Warszawa 2013. Mrozek-Dumanowska A. (red.), W kręgu religii krajów pozaeuropejskich, Warszawa 1985.	
	Uzupełniająca lista lektur	Opracowanie zbiorowe Encyklopedia PWN religie świata, wierzenia, bogowie, święte księgi, Warszawa, 2008. Kramer Samuel Noah, Historia zaczyna się w Sumerze, przeł. J. Olkiewicz, Warszawa 1961. Saggs H. W. F., Wielkość i upadek Babilonii, przeł. J. Nowacki, Warszawa 1973.	
	Adresy eZasobów		
	Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Zwrócenie uwagi na bogactwo cywilizacji i kultur pozaeuropejskich. Rewizja tradycyjnych poglądów historycznych i społecznych. Kolonializm i postkolonializm we współczesnym świecie. Walka o zachowanie różnorodności kulturowej i plemiennej świata.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.